

Kapitalizam

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 10 | Nivo: Državni univerzitet u Novom Pazaru

Uvodni deo

1. Pojam kapitalizma

Kapitalizam je ekonomski sistem zasnovan na privatnom vlasništvu kapitala. Većina teoretičara se slaže da se kapitalizam utemeljio u XVIII, XIX i XX veku, i to tokom era industrijske revolucije i evropskog imperijalizma (Adam Smit, Dejvid Rikardo, Karl Marks), velike depresije (Džon Majnard Kejnz) i tokom hladnog rata (Fridrih Hajek, Milton Fridman). Ovi teoretičari se slažu i oko osnovnih karakteristika kapitalizma:

kapital je u privatnom vlasništvu

odluke se donose u odnosu na tržište trgovina je rezultat dobrovoljnog ugovora između prodavca i kupca prisutan je tržišni,

preduzetnički mentalitet

postoje pravni i drugi mehanizmi zaštite privatne svojine i ugovora

Većina teoretičara se takođe slaže da kapitalizam kao sistem generiše veći i brži ekonomski rast od drugih danas poznatih sistema. No, već kod sledećeg pitanja, "zbog čega je to tako" dolazi do većih razilaženja.

Neki smatraju da je glavni razlog ekonomskog rasta privatna svojina, drugi misle da je slobodno tržište,

treći ističu da ekonomski rast dolazi zapravo od eksploatacije radne snage, četvrti smatraju da rast dolazi zapravo od globalnog rasta. Karakterologija kapitalizma dakle donosi sledeće nedoumice:

da li je kapitalizam "stvarni" sistem ili samo ideal

da li stvarno postoji u nacionalnim ekonomijama, a ako ne, koji nivo kapitalizma su postigle sadašnje nacionalne ekonomije

da li se pojavio na određenom mestu u određeno vreme ili je postojao oduvek u manjim pojavnim oblicima

da li je isključivo ekonomski sistem, ili je i politički, socijalni i kulturološki

da li je samoodrživ ili nije

da li je racionalan ili nije

da li ima tendenciju da obogaćuje šire slojeve ljudi ili da ih osiromašuje

1.1. Etimologija

Poreklo reči kapital dolazi iz tradicije posedovanja i trgovine životinjama. Latinski koren reči kapital je capitalis, a potiče od pra-indo-evropskog kaput, koje znači glava. Na ovaj način je prebrojavana stoka (što više glava, to bolje). Anglo-američki pojmovi za imovinu i stoku, chattel i cattle, imaju isto poreklo.

Jezička veza između ekonomije i trgovine stokom može se uočiti i u nazivima novca u mnogim zemljama: fee (faihu), rupee (rupya), buck (a deerskin), pecuniary (pecu), stock (livestock), i peso (pecu or pashu).

Prvu upotrebu reči kapitalizam nalazimo kod engleskog noveliste Tekirija, 1854. godine sa značenjem

"posedovanje kapitala". Prudon je 1867. godine uveo termin "kapitalista" kako bi označio "posednika kapitala". Marks i Engels ističu "kapitalistički oblik proizvodnje" i takođe koriste termin "kapitalisti" kako bi

označili "privatne posednike kapitala". Do početka HH stoleća, termin je ušao u široku upotrebu, i nalazimo ga u radovima Maksa Vebera "Protestantska etika i duh kapitalizma" (1904) i Venera Sombarta "Moderni kapitalizam" (1906)

Po Marksovoj teoriji ideologije, dominantna ekonomska klasa ima svoju ideologiju, koja služi njenim

klasnim interesima. Ideologija "kapitalističke klase", koju zovemo i buržoazija ("buržuji") ekonomski

liberalizam takođe je nazivana kapitalizam. Vremenom je i ovaj smisao ušao u širu upotrebu i danas

teoretičari i pobornici ekonomskog liberalizma sebe nazivaju kapitalistima iako ne poseduju sredstva za proizvodnju.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com